

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Ministerie van Financiën

mr C.P.R.M. Dekker
Advocaat
Archimedeslaan 61
Postbus 85005
3508 AA Utrecht
T: 030 - 2595 528
F: 030 - 2595 501
E: keespieterdekker@vbk.nl
www.vbk.nl

Datum: 11 april 2013
Onze referentie: 523/10523/1431308.1
Uw referentie:
Betreft: reactie internetconsultatie API

Geachte heer, mevrouw,

In antwoord op uw verzoek om een reactie op het consultatiedocument voor de Algemene Pensioen Instelling ("API") doe ik u hierbij mijn reactie toekomen.

1. Algemeen

1.1. Na bijna zes jaar boven de markt te hebben gehangen, lijkt de introductie van de API binnen afzienbare tijd plaats te gaan vinden. Het voorstel dat ter consultatie is voorgelegd haakt aan bij de discussie die is gevoerd over de wenselijkheid van de PPI. Tijdens deze discussie is geopperd om het verbod op ringfencing zoals dat thans in art. 123 PW is vormgegeven, te schrappen waardoor pensioenfondsen in staat werden gesteld om grensoverschrijdende activiteiten te ontplooiën. De PPI zou in dat kader overbodig zijn. Achteraf bezien was het wellicht beter als het dossier API met grotere voortvarendheid ter hand was genomen.

2. Inhoudelijk

2.1. Het uitgangspunt dat een API in wezen een pensioenfonds is, kan op instemming rekenen.

Het voorstel gaat ervan uit dat derden een API kunnen oprichten en daarbij kunnen kiezen voor een (non) profit-variant. Naar verwachting zullen derden die een API oprichten uitsluitend kiezen voor de profit-variant. Het is echter de vraag of de profit-variant een wenselijke toevoeging is omdat niet kan worden uitgesloten dat de aandeelhoudersbelangen op enig moment gaan prevaleren boven de belangen van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden terwijl de belangen van deze groep boven alle andere belangen dienen te prevaleren. Een instelling (bijvoorbeeld een bank) die een API gaat oprichten, zal dit uiteindelijk doen met de achterliggende gedachte dat deze investering op enig moment rendement moet opleveren. Dit kan leiden tot perverse prikkels die ten koste gaan van het belang van de deelnemers en gepensioneerden. Voor zover een profit-variant van de API gehandhaafd blijft moet DNB voldoende middelen krijgen om mogelijke korte termijn perverse prikkels tegen te gaan. Bovendien moet er een met voldoende waarborgen omkleed systeem komen waarin de mogelijke verkoop van een profit-variant van de API door DNB tegengehouden kan worden. Dat in de profit-variant DNB een goedkeuringsrecht krijgt voor wat betreft het uitkeren van dividenden is

vanuit deze optiek goed maar slechts te beperkt. Bovendien roept de profit-variant allerlei andere vragen op, zoals wie de bevoegdheid heeft om te besluiten tot liquidatie (de API of de aandeelhouder) en welke bescherming wordt geboden als de aandeelhouder concludeert dat het rendement onvoldoende is en dus van de API af wil?

Wat ontbreekt zijn beloningsregels voor de bestuurders van een profit API. Het is onwenselijk als bestuurders van een profit API bovenmatig worden beloond voor hun werkzaamheden. Bovenmatige beloning, waaronder variabele beloningen, verhouden zich niet tot de sociale taak die een API heeft, te weten het uitvoeren van pensioenregelingen. Variabele beloningen dienen in ieder geval te worden verboden omdat dit korte termijn prikkels in de hand kan werken.

Het verdient aanbeveling de profit-variant te heroverwegen.

- 2.2. Het voorstel biedt derden de mogelijkheid om een API op te richten. Naar verwachting zullen verzekeraars wel gebruik maken van deze mogelijkheid maar ook andere instellingen als banken en vermogensbeheerders kunnen een API oprichten. De vraag is of dit een gewenste ontwikkeling is en hoe deze ontwikkeling zich verhoudt in de concurrentieverhoudingen met reguliere pensioenverzekeraars.

Het verdient aanbeveling de mogelijke marktverstoring te onderzoeken danwel om de regeling zo in te richten dat het oprichten van een API beperkt blijft tot pensioenfondsen en pensioenverzekeraars.

- 2.3. Een API dient een operationeel vermogen aan te houden naast de verschillende pensioenvermogens, maar onduidelijk is hoe hoog dit operationeel vermogen ten minste moet zijn. De hoogte van het operationeel vermogen speelt wel een rol bij de mogelijke uitkering van dividenden dus vanuit die optiek is een minimum niveau verklaarbaar.

Het verdient aanbeveling om een API te verplichten een minimum operationeel vermogen aan te houden.

- 2.4. Het is jammer dat de API alleen geldt voor ondernemingspensioenfondsen en vrijwillige bedrijfstakpensioenfondsen. Verplicht gestelde bedrijfstakpensioenfondsen moet ook de mogelijkheid worden geboden om een API op te richten zonder verlies van hun verplichte karakter. De verplichte deelneming en de doorsneepremie kunnen ook worden toegepast op een afgeschermd kring. Verplicht gestelde bedrijfstakpensioenfondsen kunnen namelijk behoefte hebben om samen te gaan met behoud van de eigen solidariteitskring. Bovendien zijn er al verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen die hun eigen werkingssfeer, naast de verplichtstelling, zodanig hebben verruimd dat andere de pensioenregeling van werkgevers of andere bedrijfstakken bij dit verplicht gestelde bedrijfstakpensioenfonds kunnen worden ondergebracht. Nadeel daarvan is dat de regelingen financieel tot een worden samengevoegd.

Het verdient aanbeveling om de API ook mogelijk te maken voor verplicht gestelde bedrijfstakpensioenfondsen en dit niet later te onderzoeken.

- 2.5. Een vergunningplicht voor een API is verklaarbaar indien duidelijk is dat de API ook grensoverschrijdend wil werken. Voor API's die uitsluitend binnen Nederland willen werken lijkt een vergunning overkill.
- 2.6. De paragraaf over de fiscale behandeling is (te) summier. Er wordt geen rekening gehouden met de mogelijkheid dat een API onderdeel wordt van een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting en / of de omzetbelasting. Het is een ongewenste situatie als een opgerichte API (in het bijzonder een door derden opgerichte profit-variant van de API) onderdeel wordt van een fiscale eenheid en aldus aansprakelijk kan worden gehouden voor belastingschulden van de fiscale eenheid.
- 2.7. Voorgesteld wordt om bij de uitvoering van buitenlandse pensioenregelingen de discontovoet "op prudente wijze" vast te stellen. Blijkens de voetnoot wordt daarbij aangesloten bij art. 15 lid 4 onder b van de IORP Richtlijn. De thans voorgestelde regeling lijkt ruimte te bieden voor discussie over de invulling van het begrip "prudente wijze". Omwille van de duidelijkheid behoort DNB als prudentieel toezichthouder de discontovoet vast te stellen die API's moeten gebruiken voor de uitvoering van buitenlandse pensioenregelingen. Gedacht kan worden om een gemaximeerd verwacht rendement als discontovoet voor te schrijven. Op die manier kan ook aansluiting worden gezocht bij de introductie van het reële kader per 1 januari 2015.

Het verdient aanbeveling als een duidelijke keuze wordt gemaakt over de invulling van het "op prudente wijze vaststellen", bijvoorbeeld door een gemaximeerd verwacht rendement voor te schrijven.

- 2.8. Voorgesteld wordt om art. 132 PW te wijzigen voor de uitvoering van buitenlandse pensioenregeling. Het laatste onderdeel van de toelichting (de verschillende risico karakters van buitenlandse pensioenregelingen) verklaart waarom de kalibratie van de zekerheidsmaatstaf niet dwingend kan worden voorgeschreven. Aangezien het prudentiële toezicht op de API (ook voor wat betreft de buitenlandse pensioenregelingen) bij DNB rust, verdient het wel aanbeveling als er kaders worden gesteld waar rekening mee gehouden moet worden bij de kalibratie van de zekerheidsmaatstaf.

3. **Verhouding met PPI**

- 3.1. De werkzaamheden van de API worden niet beperkt tot het uitvoeren van uitkeringsovereenkomsten, maar kunnen ook premieovereenkomsten betreffen. Evenmin wordt het een API verboden om zelf biometrische risico's te dekken. De vraag die in dat kader gesteld moet worden is of de PPI dan nog wel bestaansrecht heeft. Waarom zou een werkgever een contract sluiten met een PPI en met een verzekeraar om de pensioenovereenkomst uit te voeren als hij bij de API alles onder een dak vindt?

4. **Toegevoegde waarde API**

- 4.1. U heeft ook verzocht aan te geven wat de toegevoegde waarde is van de API.

4.2. In Europees verband kan de API goed gepositioneerd worden en gebruikt worden als exportproduct voor de Nederlandse pensioen kennis. Voorwaarde daarbij is wel dat het wetgevingstraject binnen afzienbare tijd is afgerond en dat Nederland als vestigingsplaats voor buitenlandse pensioenregelingen effectief wordt gepropageerd. Doordat de API samenwerking tussen pensioenfondsen bevordert kan de daling van het aantal pensioenfondsen worden vertraagd.

Graag ben ik bereid om deze input nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Mr. C.P.R.M. Dekker